

Factsheet risicogroundstoffen

Palmolie

Leeswijzer

Dit document is bedoeld als eerste algemene introductie tot mogelijke risico's in uw toeleveringsketen. De informatie is gebaseerd op desk research en op kennis van experts bij maatschappelijke organisaties. De benoemde risico's zijn indicatief en kunnen verschillen per regio. Ook kan het zijn dat de lokale situatie veranderd voordat dit document is geüpdatet. Houd hier rekening mee. *Dit document is in juni 2022 bijgewerkt.*

Land van herkomst

Palmolie wordt geproduceerd in verschillende landen, waaronder Indonesië, Maleisië, Papoea Nieuw Guinea, Colombia, Guatemala, Ecuador, Honduras, Brazilië, Nicaragua, Paraguay, Costa Rica, Peru, Mexico, Ivoorkust, Kameroen, Ghana, Congo DRC, Benin en Nigeria.

Indonesië is wereldwijd de grootste producent (en gebruiker) van palmolie en produceert 75% meer dan de één na grootste producent Maleisië. Ongeveer 28% van de palmolie uit Indonesië wordt in het land zelf geconsumeerd. In Indonesië zijn 4.2 miljoen directe en 12 miljoen indirecte arbeiders werkzaam in de sector. Andere landen die grote hoeveelheden palmolie produceren zijn Thailand, Nigeria, en Colombia. Deze vijf landen samen zijn verantwoordelijk voor 92% van de globale palmolie productie. Het aandeel Latijns-Amerikaanse palmolie op de wereldmarkt neemt geleidelijk toe door promotie van de overheden. Nederland is met 34% de grootste importeur van palmolie in Europa, het overgrote deel wordt doorgevoerd naar de omliggende landen. Nederland is de belangrijkste afnemer van palmolie uit Colombia, Guatemala, Honduras en Peru.

Over deze grondstofketen

Palmolie is veelzijdig en productie kent een hoge opbrengst. Palmolie wordt veel gebruikt in de productie van levensmiddelen. In ongeveer 50% van de verpakte levensmiddelen wordt palmolie gebruikt. De negatieve perceptie ten aanzien van de duurzaamheid en gezondheidseffecten van palmolie leiden tot het zoeken naar alternatieve oliën en vetten. Echter, voor een aantal toepassingen is er qua functionaliteit geen goed alternatief voor palmolie. Bovendien kennen mogelijke alternatieven vaak dezelfde milieu en mensenrechten risico's, en zijn niet per se duurzamer. Verduurzaming van de keten is cruciaal en daarvoor is een gezamenlijke (internationale) aanpak nodig. In Nederland gebruikt de voedingsindustrie reeds 90% gecertificeerde palmolie en in de diervoederindustrie is zo'n 61% van de palmolie duurzaam gecertificeerd (2020). Alle leden van de Dutch Alliance for Sustainable Palm Oil gebruiken 100% duurzame palmolie voor de Nederlandse markt sinds 2015.

Milieu risico's

Bij de productie van palmolie bestaat het risico op land- en watervervuiling door het gebruik van landbouwchemicaliën. Ontbossing leidt in bepaalde gebieden tot verlies van de biodiversiteit en verhoogt de CO₂ uitstoot. Bovendien kan er uitputting van de grond ontstaan door monocultuur; het continu verbouwen van één gewas op hetzelfde stuk grond.

Sociale risico's:

Het werk op palmolieplantages staat bekend om de slechte arbeidsomstandigheden. Er is ziekte door het werken met pesticiden, vaak zonder beschermingsmiddelen. Men verdient lage lonen en riskeert boetes bij het niet halen van doelen. Werkers hebben geen contracten en

geen ziektekostenverzekering en er is sprake van kinderarbeid en dwangarbeid. We zien een ongelijke behandeling van vrouwen, vooral wanneer het gaat om betalingen. Zij worden geconfronteerd met gender-based violence. Werkers op de plantages hebben te maken met een gebrek aan vakbondsvrijheid en recht op onderhandeling. Colombia en Honduras staan in de **top 10** van landen die het gevaarlijkst zijn voor vakbondsmensen en Guatemala wordt aangemerkt als een land waar werknemersrechten niet gegarandeerd zijn.

Een ander risico is een gebrek aan leefbaar loon. Er wordt gebruik gemaakt van outsourcing, waarbij lonen onder het minimumloon worden betaald. Dit gebeurt in veel landen waar het minimumloon niet van toepassing is op de agrarische sector. De plaatselijke gemeenschappen worden geconfronteerd met landroof en ziekte door vervuiling van bodem en water.

Veel plantages en mills zijn RSPO gecertificeerd. Uit onderzoek blijkt echter dat met name de uitvoering en transparantie over consequenties nog onvoldoende is. Alle in Nederland gevestigde raffinaderijen van palmolie zijn bekend met controversies in hun supply chain met Latijns Amerika, ook als het om RSPO gecertificeerde mills gaat.

In oktober 2020 is er een nieuwe wet van kracht gegaan in Indonesië. De zogeheten 'omnibus' wet heeft als doel werkgelegenheid te vergroten door het aantrekken van buitenlandse investeerders. De wet schaft het sectorale minimum loon af, verhoogt het aantal uur overwerk per dag en week en vermindert het aantal vrije dagen per week. Ook maakt de wet uitbesteding makkelijker.

Relevante keurmerken

- [Round Table on Sustainable Palm Oil](#) (RSPO)
- NDPE-beleid: No Deforestation, No Peat, No Exploitation
- Gebruik de [ITC Standards Map](#) als keuzehulp. Hier kunt u verschillende (certificerings-) programma's vergelijken.

Relevante multistakeholder initiatieven

- [Dutch Alliance of Sustainable Palm Oil](#) (DASPO)
- [European Palm Oil Alliance](#) (EPOA)
- [Sustainable Palm Oil Choice](#) (SPOC)
- [IDH palm oil market program](#)
- [Palm oil: ESG policy transparency assessments](#)
- [National Initiative for Sustainable Oil Palm Smallholders](#)

Aandachtspunten bij het opstellen van een actieplan op deze grondstof

Met de keuze voor RSPO gecertificeerde palmolie geeft u een belangrijk marktsignaal. Kies bij voorkeur voor "segregated" of "identity Preserved" palmolie. Voor meer informatie waar op te letten bij de inkoop van RSPO palmolie, zie pag. 42-43 [hier](#). Ook is er een [Nederlandstalige toolkit](#) beschikbaar voor bedrijven die willen starten met de inkoop van RSPO gecertificeerde palmolie.

Meer weten?

- [Voortgangsrapportage over het gebruik van duurzame palmolie in Nederland – 2020](#)
- [Palm Oil Report IDH - 2020](#)
- [WWF Palm Oil Buyers Scorecard - 2020](#)
- [CNV Thema Palmolie](#)

Experts die u kunt benaderen

Maurice van Beers - CNV Internationaal (m.vanbeers@cnv.nl en/of internationaal@cnv.nl)